

Д О В І Д К А

про дотримання Держкомархівом України положень Закону України «Про міжнародні договори», Положення про порядок укладання, виконання та денонсації міжнародних договорів України міжвідомчого характеру

На виконання рішення Держкомархіву України від 16 березня 2004 року «Про дотримання Держкомархівом України положень Закону України «Про міжнародні договори», Положення про порядок укладання, виконання та денонсації міжнародних договорів України міжвідомчого характеру» Управлінням інформації та міжнародного співробітництва (далі – Управління) Державного комітету активізовано роботу з інвентаризації існуючих міжнародних договорів України міжвідомчого характеру, укладених Держкомархівом в архівній сфері, та аналізу їх відповідності чинному законодавству, визначення договорів, які втратили чинність та внесення пропозиції про їх переукладення в разі визнання потреби сторонами, що їх уклали.

Управлінням вжито необхідних заходів з забезпечення дотримання зобов'язань за діючими міжнародними договорами міжвідомчого характеру в архівній сфері та підвищення ефективності їх виконання. Внесено пропозиції до розширення географії співробітництва Держкомархіву з державними архівними службами іноземних держав шляхом укладення відповідних договорів з державними архівними службами Азербайджанської Республіки, Королівства Бельгія, Республіки Болгарія, Вірменії, Республіки Грузія, Ісламської Республіки Іран, Киргизької Республіки, Португальської Республіки, Румунії, Республіки Сербія, Республіки Словаччина, Республіки Узбекистан, Чеської Республіки, Республіки Чорногорія.

Забезпечено своєчасне подання на офіційний веб-портал Державного комітету інформації про укладені міжнародні договори. У спеціальному розділі рубрики «Міжнародні контакти» опубліковано перелік міжнародних договорів міжвідомчого характеру, укладених Держкомархівом, інформація якого постійно оновлюється. Перелік містить інформацію про реєстраційні коди цих договорів в Єдиному реєстрі нормативно-правових актів. Управлінням також ведеться спеціальний журнал реєстрації міжнародних договорів.

Управління забезпечує неухильне дотримання циркулярних листів та інших рекомендацій МЗС та Мін'юсту щодо порядку укладення, виконання та денонсації міжнародних договорів України міжвідомчого характеру. На етапі ініціювання міжнародних договорів міжвідомчого характеру в архівній сфері Управлінням здійснюються переговори щодо узгодження проекту міжнародних

договорів, готуються пропозиції щодо їх укладення, які, крім проекту міжнародного договору, містять пояснювальну записку, в якій обґрунтовується доцільність укладення міжнародного договору, визначаються вірогідні політичні, правові, соціально-економічні, фінансові, гуманітарні та інші наслідки його укладення, а також суб'єкти виконання міжнародного договору.

Згадані пропозиції проходять процедуру внутрішньодержавного погодження із заінтересованими органами державної влади, у тому числі обов'язково з Мін'юстом та МЗС.

За результатами погодження пропозиції щодо укладення міжнародного договору подаються на розгляд до Кабінету Міністрів України. При цьому у супровідній документації відображаються усі зауваження та пропозиції, надані у ході погодження, та інформації щодо їх врахування Держкомархівом.

Підписання міжнародного договору лише однією мовою є порушенням законодавства України. Усі міжнародні договори міжвідомчого характеру, укладені Держкомархівом в архівній сфері, підготовлені українською та відповідними іноземними мовами, при цьому усі тексти є автентичними. В окремих випадках сторонами, учасниками міжнародного договору, підписано примірник договору російською або англійською мовами. У випадку виникнення розбіжностей відносно тлумачення положень такого договору перевагу матиме текст російською або англійською мовами. Наприклад, це стосувалося міжнародних договорів з державними архівними службами Республіки Болгарія, Вірменії, Республіки Грузія, інших.

Контроль автентичності текстів українською та іноземними мовами здійснює МЗС.

Управління зберігає усі робочі матеріали щодо підготовки до підписання проектів міжнародних договорів міжвідомчого характеру в архівній сфері, а також копії підписаних договорів. Зазначені документи формуються в окрему справу, яка з часом передається в архів на постійне зберігання.

Особою відповідальною за роботу з міжнародними договорами міжвідомчого характеру є начальник Управління інформації та використання інформації Держкомархіву.

Упродовж 2005–2009 років Держкомархівом укладено такі міжнародні договори міжвідомчого характеру:

Договір про співробітництво між Державним комітетом архівів України та Меморіальним музеєм Голокосту США від 29 березня 2005 року,

Договір про співробітництво між Державним комітетом архівів України та Міністерством внутрішніх справ Чеської Республіки, представленим відділом архівного відомства від 14 жовтня 2005 року,

Протокол про спільні проекти Державного комітету архівів України та Федерального архівного агентства (Російська Федерація) від 21 березня 2007 року,

Угоду про співробітництво між Державним комітетом архівів України та Державним агентством «Архіви» Ради Міністрів Республіки Болгарія від 13 вересня 2007 року,

Угоду про співробітництво між Державним комітетом архівів України та Національним архівом Вірменія в галузі архівної справи від 14 вересня 2007 року,

Угоду про співробітництво між Державним комітетом архівів України та Генеральною дирекцією державних архівів Латвії від 3 червня 2008 року,

Протокол про спільні проекти Державного комітету архівів України і Департаменту з архівів та діловодства Міністерства юстиції Республіки Білорусь від 18 вересня 2008 року,

Угоду про співробітництво між Державним комітетом архівів України і Генеральною Дирекцією державних архівів Республіки Польща в галузі архівної справи від 17 жовтня 2008 року,

Угоду про співробітництво між Державним комітетом архівів України та Міністерством культури та інформації Киргизької Республіки від 18 червня 2009 року,

Угоду між Державним комітетом архівів України та Агентством «Узархів» при Кабінеті Міністрів Республіки Узбекистан про співробітництво в архівній сфері від 29 жовтня 2009 року,

Угоду про співробітництво між Державним комітетом архівів України та Державним архівом Чорногорії від 22 липня 2009 року.

Усі міжнародні договори України міжвідомчого характеру в архівній сфері, укладені Держкомархівом на виконання доручень Кабінету Міністрів України. Їх тексти проходили обов'язкове погодження в Мін'юсті та МЗС, у разі потреби в МКТ.

На виконання вимог Закону України «Про міжнародні договори» від 29 червня 2004 року № 1906-IV, Положення про порядок укладення, виконання та денонсації міжнародних договорів України міжвідомчого характеру, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 червня 1994 року № 422 (Із змінами, внесеними згідно з постановами Кабінету Міністрів № 165 (165–98-п) від 16.02.98 – зміни втратили чинність на підставі постанови Кабінету Міністрів № 617 (617-2006-п) від 11.05.2006 № 1758 (1758–2001-п) від 27.12.2001), Указу Президента України «Про заходи щодо вдосконалення координації діяльності органів виконавчої влади у сфері зовнішніх зносин» від

18 вересня 1996 р. № 841/96 (Із змінами, внесеними згідно з Указом Президента N 1188/2005 (1188/2005) від 22.08.2005) оригінали міжнародних договорів у двотижневий строк з дня набрання ними чинності передаються на постійне зберігання до МЗС. У супровідній документації обов'язково зазначаються дата та місце їх підписання, а також посадова особа, яка його підписала.

На виконання указів Президента України від 27 червня 1996 року № 468 «Про Єдиний державний реєстр нормативних актів», від 13 грудня 1996 року № 1207 «Про опублікування актів законодавства України в інформаційному бюлетені «Офіційний вісник України», постанови Кабінету Міністрів України від 23 квітня 2001 року № 376 «Про затвердження Порядку ведення Єдиного державного реєстру нормативно-правових актів та користування ним» усі міжнародні договори України міжвідомчого характеру укладені Держкомархівом в архівній сфері включено до Єдиного державного реєстру нормативно-правових актів (далі – Реєстр) та оприлюднено в інформаційному бюлетені «Офіційний вісник України».

Згідно з пунктами 9 та 10 Положення про порядок укладення, виконання та денонсації міжнародних договорів України міжвідомчого характеру, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 червня 1994 року № 422, тексти цих міжнародних договорів міжвідомчого характеру на паперових та електронних носіях було у місячний термін після набрання ними чинності передано до Міністерства юстиції для включення до Реєстру та опублікування в «Офіційному віснику України».

У зв'язку з підписанням Держкомархівом нових редакцій міжнародних договорів міжвідомчого характеру про співробітництво з Меморіальним музеєм Голокосту США (2005), Державним агентством «Архіви» Ради Міністрів Республіки Болгарія (2007), Генеральною дирекцією державних архівів Латвії (2008), Генеральною Дирекцією державних архівів Республіки Польща (2008) та з метою підтримання Мін'юстом в контрольному стані текстів міжнародних договорів міжвідомчого характеру Державний комітет своєчасно інформував міністерство про втрату чинності Угоди про співробітництво між Головним архівним управлінням при Кабінеті Міністрів України і Генеральною дирекцією державних архівів Республіки Польща від 7 липня 1993 року, Угоди про співробітництво між Головним архівним управлінням при Кабінеті Міністрів України і Генеральною дирекцією державних архівів Латвії від 3 листопада 1994 року, Угоди про співробітництво між Головним архівним управлінням при Кабінеті Міністрів України та Головним управлінням архівів при Раді Міністрів Республіки Болгарії від 13 листопада 1995 року, Договору про співробітництво між американською

меморіальною Радою Голокосту і її Музеєм та Державним комітетом архівів України від 13 вересня 2000 року. Міністерству у місячний термін було подано на паперових та електронних носіях тексти міжнародних договорів, якими ці зміни внесені, оформлені відповідно до вимог Положення про порядок укладення, виконання та денонсації міжнародних договорів України міжвідомчого характеру.

У зв'язку з недосягненням остаточної згоди з керівництвом державних архівних служб Румунії та Республіки Словаччина не вдалося укласти нову редакцію Угоди про співробітництво між Державним комітетом архівів України та Міністерством внутрішніх справ Румунії та Протокол про спільні проекти Державного комітету архівів України та Міністерства внутрішніх справ Румунії у сфері архівної справи, Угоду про співробітництво між Державним комітетом архівів України та Словацьким Національним архівом.

У період з 20 по 23 травня 2010 року в рамках робочих засідань 11-ї Загальної конференції Євро-Азійського регіонального відділення Міжнародної ради архівів (далі – ЄВРАЗІКА) планується укласти Меморандум про співробітництво між Державним комітетом архівів України та Національним архівним управлінням Азербайджанської Республіки, Меморандум про співробітництво між Державним комітетом архівів України і Національним архівом Грузії, Угоду про співробітництво в сфері архівної справи між Державним комітетом архівів України та Міністерством культури і інформації Республіки Казахстан.

До кінця поточного року триватиме робота у напрямку остаточного узгодження текстів міжнародних договорів міжвідомчого характеру про співробітництво в архівній сфері з Головними архівами Королівства Бельгія та державних архівів Провінцій, Національною бібліотекою та архівом Ісламської Республіки Іран, планується розпочати співпрацю щодо можливості укладення міжнародного договору з Генеральною дирекцією архівів Португальської Республіки.

Міжнародні гуманітарні договори не міжвідомчого характеру готувалися до підписання відповідно до порядку укладення, виконання та денонсації міжнародних договорів України міжвідомчого характеру. Їх тексти проходили обов'язкове погодження в Мін'юсті та МЗС, у разі потреби в МКТ, їх підписання відбулося за наявності дозволу Кабінету Міністрів України, оригінали передано до МЗС. Єдина відмінність від міжнародних договорів міжвідомчого характеру – вони не реєструються в Єдиному державному реєстрі нормативно-правових актів. Виняток становить лише Договір про співробітництво між Державним комітетом архівів України та Меморіальним

музеєм Голокосту США від 29 березня 2005 року, який Мін'юстом включено до Реєстру.

Міжнародні гуманітарні договори не міжвідомчого характеру, укладені Держкомархівом мають на меті ті ж самі цілі і завдання як і міжнародні договори міжвідомчого характеру, їх відмінність полягає в тому, що співробітництво за ними передбачає концентрацію на одному або двох напрямках.

Станом на квітень 2010 року діючими є міжнародні гуманітарні договори Держкомархіву з Американським меморіальним музеєм Голокосту (США) (2005), Генеалогічним товариством Юта (США) (2004) та Документаційним центром об'єднання «Саксонські меморіали» (ФРН) (2004).

Договором з Американським меморіальним музеєм Голокосту передбачено співробітництво у напрямку пропагування та розповсюдження серед науковців та світової громадськості інформації про жахливу трагедію, яку пережило населення Центральної та Східної Європи під час Другої світової війни 1939–1945 рр. З Меморіальним Музеєм Голокосту співпрацювали (ють) ЦДАГО, ЦДАЛ, ДЦЗД НАФ, ДА СБУ, держархіви АР Крим, Вінницької, Житомирської, Закарпатської, Івано-Франківської, Львівської, Чернівецької областей.

За період роботи з Музеєм опрацьовано та замикрофільмовано/виготовлено ЦДАГО (2 фонди, 735 справ, 73446 кадрів), ЦДАЛ (17 фондів, 7614 справ, 605528 кадрів), ДА СБУ (170513 кадрів), держархівами АР Крим (3 фонди, 1314 справ, 131518 кадрів), Вінницької (477 справ), Житомирської (101 фонд, 854 справи, 44869 кадрів), Івано-Франківської (37 фондів, 13040 справ, 319492 кадри), Львівської (225 фондів, 60000 цифрових копій), Чернівецької (2 фонди, 3693 справи, 105305 кадрів) областей.

Договором з Документаційним центром об'єднання «Саксонські меморіали» (ФРН) передбачена реалізація науково-дослідного проекту «Радянські та німецькі військовополонені та інтерновані». Дослідження проблем Другої світової війни та післявоєнного періоду": отримання нової інформації про німецьких військовослужбовців та військовополонених, з'ясування долі окремих солдат Радянської Армії, що потрапили у полон під час бойових дій, статистичні дані про кількість загиблих та місця їх поховання.

З Об'єднанням співпрацюють ЦДАВО та ДА СБУ. У березні 2008 року керівництво Об'єднання звернулося до СБУ та Держкомархіву з проханням розглянути питання щодо можливості тимчасової передачі архівних матеріалів з державних архівів областей до ДА СБУ та ЦДАВО для їх опрацювання та формування єдиної бази даних. Цього ж року під час консультацій керівництва

Державного комітету з представниками Об'єднання було прийнято рішення про передавання державними архівами областей у тимчасове користування ДА СБУ терміном до 90 діб трофейних німецьких карток для опрацювання в рамках міжнародного проекту зі створення бази даних на радянських військовополонених (лист Держкомархіву від 10.11.2008 р. № 01–2309). За домовленістю з керівництвом ДА СБУ та представниками Об'єднання архіви мали отримати від ДА СБУ цифрові копії опрацьованих документів, які мали створити фонд користування архівів на електронних носіях, а також електронну версію створеної бази даних, у тому числі її проміжкові варіанти.

У ході співробітництва ДА СБУ передано німецькій стороні 103909 електронних копій документів на 22 520 осіб, від німецької сторони архівом отримано данні на 60000 осіб військовополонених-уродженців України, які занесені до інформаційної бази відкритого електронного архіву ІДЦ ДА СБУ. ЦДАВО до електронної бази «Радянські військовополонені» включено інформацію щодо 6143 осіб.

На головній сторінці веб-порталу Державного комітету розміщено посилання на офіційних сайт Об'єднання.

ЦДАВО в рамках Договору Держкомархіву з Об'єднанням підписано також Угоду про співробітництво з Службою розшуку Генерального секретаріату Німецького Червоного Хреста (2006).

На сьогодні держархіви Закарпатської, Запорізької, Миколаївської та деяких інших областей пропонують залучити їх до повноцінного співробітництва з Об'єднанням. На їх думку, вони можуть забезпечити сканування документів, а ДА СБУ введення даних в електронну базу даних.

Починаючи з 1994 року Держкомархів та державні архівні установи співпрацюють з Генеалогічним товариством Юта, США. У здійсненні проекту мікрофільмування (оцифрування) документів НАФ генеалогічного змісту взяли участь ЦДІАК, ЦДІАЛ, держархіви АР Крим, Вінницької, Дніпропетровської, Донецької, Закарпатської, Запорізької, Миколаївської, Одеської, Сумської, Тернопільської, Черкаської, Чернівецької, Чернігівської областей. Предметом Генеральної угоди з Генеалогічним товариством Юта, США є співробітництво у (1) створенні страхового фонду мікрофотокопій або цифрових копій на документи Національного архівного фонду України, що містять інформацію генеалогічного характеру і перебувають у віданні Держкомархіву, та (2) в регулюванні доступу й використання копій мікрофільмів/цифрових копій.

Поповнення страхового фонду документів з паперовою основою відбувається переважно за рахунок створення страхових копій на документи

генеалогічного змісту в процесі їх мікрофільмування для Генеалогічного товариства Юта. Оцінюючи співпрацю загалом як позитивну хочеться зазначити, що мікрофільмуванню підлягали метричні книги різних конфесій за кінець XVIII – початок XX ст., які раніше не включалися до програм страхового копіювання.

На офіційному сайті Товариства www.familysearch.org існує пошуковий каталог, де можна знайти інформацію про те, копії яких матеріалів, якого населеного пункту та з якого джерела надходження (органи місцевого самоврядування, архіви, бібліотеки, музеї, колекції, друкована література, наукові та приватні дослідження) зберігаються в сховищах та надаються до використання в читальний зал Товариства.

За період співпраці з Товариством опрацьовано та замікрофільмовано (оцифровано) ЦДІАК (19 фондів, 7093 справи, 1641728 кадрів; 1 фонд, 236 справ, 57328 цифрових копій), ЦДІАЛ (10 фондів, 16898 справ, 1594852 кадри), держархівами Дніпропетровської (1 фонд, 649 справ, 156463 кадри), Донецької (175 фондів, 3256 справ), Закарпатської (50 фондів, 18196 справ, 11012058 кадрів), Запорізької (54 фонди, 6419 справ, 1566924 кадри), Івано-Франківської (7 фондів, 1202 справ, 199220 кадрів), Миколаївської (1 фонд, 1474 справи, 400056 кадрів), Одеської (2 фонди, 5378 справ, 242194 цифрових копій), Сумської (185 фондів, 10532 справи, 3295320 кадрів), Харківської (370 справ, 311214 цифрових копій), Черкаської (261 фонд, 11339 справ, 1688979 кадрів), Чернівецької (4 фонди, 4645 справ, 907194 кадри), Чернігівської (43 фонди, 5945 справ, 1478584 кадри) областей.

Минулого року Управлінням надавалася допомога Держархіву Дніпропетровської області у веденні переговорів з Товариством щодо вчасного перерахування архіву коштів за виконану роботу, на початку 2010 року ситуацію було вирішено позитивно. Проте, питання укладення додатку до діючого договору архіву з Товариством щодо конвертації валюти та оплати виконаних робіт згідно положень діючого договору у гривневому еквіваленті лишається не вирішеним.

Усі держархіви брали участь у реалізації міжнародного проекту з підготовки міжархівного довідника «Документи з історії і культури євреїв в архівах України». На сьогодні опубліковано два томи видання по фондах центральних державних архівів, держархівів Київської області та м. Києва, а також держархівів Волинської, Житомирської, Рівненської, Черкаської областей.

Слід відмітити активну міжнародну діяльність УНДІАСД, ЦДІАЛ, ЦДІАК, ЦДНТА, ДА СБУ, держархівів АР Крим, Закарпатської, Київської,

Миколаївської, Одеської, Тернопільської, Харківської областей, м. Севастополя, які ініціювали укладання двосторонніх угод про співробітництво з іноземними архівними установами, науковими інституціями та іншими зацікавленими у співробітництві установами і організаціями.

УНДІАСД укладено Договір про співпрацю з Канадським інститутом українських студій Альбертського університету відповідно до положень якого підготовлено і видано монографію І. Б. Матяш «Архівна україніка в Канаді: історіографія, типологія, зміст» (2008), довідник «Архівна україніка в Канаді» (2010). Планується укласти договори з Гомельським державним університетом імені Ф. Скорини (Республіка Білорусь) та Люблінським університетом ім. Марії Склодовської-Кюрі (Республіка Польща).

ЦДІАЛ за Угодою з Державним архівом у м. Перемишль (Республіка Польща) видано Путівник по фондах *ЦДІАЛ* українською та польською мовами (2003; 2005). За Угодою з Генеральною дирекцією державних архівів Польщі архівом виготовлено і передано польській стороні 126241 кадрів мікрофільмів. Вибіркове мікрофільмування окремих аркушів (47113 кадрів) з окремих справ фондів *ЦДІАЛ*, що містять інформацію про історію єврейського народу, зроблено за угодою з Центральним архівом історії єврейського народу, м. Єрусалим (Ізраїль). *ЦДІАЛ* також співпрацює за угодами з Комітетом допомоги Галицьких німців у м. Штутгарт (змікрофільмовано 34638 кадрів), Факультетом історії та культурної спадщини Папської Теологічної Академії в Кракові (Республіка Польща) (відскановано 43061 аркуш), Міською публічною бібліотекою ім. Гжегожа з Сянока (Республіка Польща) (відскановано 26033 аркуші). Слід відмітити, що за всіма проектами *ЦДІАЛ* обов'язково отримує страховий фонд та фонд користування на електронних носіях.

ЦДІАК та *ЦДІАЛ* брали активну участь у міжнародному проекті що здійснюється Радою Європи й Міжнародною радою архівів з метою відновлення архівних зібрань Польщі, втрачених у період 1772–1918 років. *ЦДІАК* здійснив описання 204 фондів, *ЦДІАЛ* в рамках проекту підготовлено 525 історичних довідки, загальна кількість описаних фондів – 792339. Інформація про фонди архівів знаходиться на сайті за адресою: <http://rmp.icm.edu.pl/>.

Під час участі у проекті віртуальної реконструкції документальної спадщини і бібліотеки Несвізької ординації Радзивіллів у рамках регіонального проекту «Документальна спадщина Речі Посполитої» *ЦДІАК* здійснено описання 226 фондів (у тому числі 104 фонди *ЦДІАЛ*) з зазначеної тематики, а також 25 справ фонду Радзивіллів (ф. 257), що зберігається в архіві. Сьогодні

інформація про всі описані у рамках проекту фонди розміщена на офіційному сайті «Архіви Білорусі» за адресою: <http://archives.gov.by/Radzivilly/intro.html>.

ЦДНТА укладено угоди про співробітництво з Білоруським державним архівом науково-технічної документації, м. Мінськ, з Російським державним архівом науково-технічної документації, м. Москва.

ДА СБУ співпрацює за угодами з Службою розшуку (м. Мюнхен) Генерального секретаріату Німецького Червоного Хреста, Інститутом національної пам'яті Польщі, Інститутом досліджень тоталітарних режимів та Архівом справ держбезпеки Чеської Республіки, Національним Меморіалом Пам'яті жертв Катастрофи і Героїзму «Яд Вашем» Держави Ізраїль.

2009 року *Держархівом АР Крим* укладено Угоду про співробітництво з Товариством російських німців в Америці (США), за якою розпочато роботу над підготовкою спільного збірника документів з історії німців-колоністів в Таврійській губернії з 1803 по 1941 роки. За минулий рік архівом оцифровано 304 справи (10964 кадри) фонду «Таврійське губернське правління».

З Товариством російських німців в Америці (США) плідно співпрацює з 2004 року *Держархів Миколаївської області*. За цей період архівом виготовлено 18755 цифрових копій із 684 справ.

Директор *Держархіву Миколаївської області* Л. Л. Левченко за домовленістю з Товариством російських німців в Америці у вересні минулого року взяла участь у 39-й щорічній міжнародній конференції «Німці Росії», м. Репід-Сіті (США) та робочій зустрічі з керівництвом Товариства в м. Бімарк (США). Під час конференції нею проведено презентацію діяльності *Держархіву Миколаївської області* та оголошено доповідь «Залишки культурного і матеріального надбання німецьких колоністів в архівах, музеях і населених пунктах Миколаївської області». Л. Л. Левченко також відвідала Національний архів США, бібліотеки Українського відділу Бібліотеки Конгресу США (м. Вашингтон), Товариства російських німців в Америці (м. Бімарк).

Архів співпрацює з Геттінгенським дослідницьким центром (ФРН), угодою з яким передбачено виявлення документів, що стосуються історії німців Миколаївщини у 20-30-х рр. ХХ ст. у фондах архіву та підготовку анотованого покажчика справ «Німці Миколаївщини». 2009 року *держархівом області* переглянуто та описано 55 фондів, 1099 справ цієї тематики, текст анотованого реєстру (800 сторінок формату А4) передано на редагування представникам центру. Електронний варіант реєстру презентовано на міжнародній науковій конференції «Німецькі поселення Півдня України: від заселення до сьогодення (до 200-річчя заснування Березанських колоній)», що проходила в м. Миколаєві на базі Миколаївського держуніверситету ім. Сухомлинського.

З Геттінгенським дослідницьким центром співпрацює також *Держархів Одеської області*. Архівом підготовлено і видано спільно з центром 6 томів анотованих описів справ «Попечительного комитета об иностранных поселенцах Южного края России» та створено відповідну електронну базу даних. Архів з року в рік поглиблює взаємовигідне співробітництво з іноземними установами та організаціями Грецької Республіки, а саме, Одеською філією Грецького фонду культури, Греко-Українською Торговельною Палатою, Центром вивчення і розвитку грецької культури, спільно з якими здійснює підготовку та видання документальних видань (7 томів «Греки Одеси», іменний покажчик за метричними книгами Одеської Грецької Свято-Троїцької церкви. 1800–1920, інші). Держархівом налагоджено також плідну співпрацю з Бібліотекою Державного університету Північної Дакоти (США), якою передбачено виявлення та оприлюднення архівних документів про історію німецьких громад Півдня України.

Держархів Закарпатської області активно співпрацює за угодою з Інститутом суспільних наук Словацької академії наук (Кошіце). Подальшого розвитку дістало співробітництво архіву з Повітовим музеєм Сату-Маре. Відповідно до укладеної сторонами угоди здійснюється спільна науково-дослідницька робота та видавнича діяльність. 2009 року практично завершено підготовку до видання двох збірників документів: Українці комітату Сатмар: релігійне життя XVIII ст. та Мукачівська-греко-католицька єпархія. Т. 2; видано перелік фондів Державного архіву Закарпатської області українською та румунською мовами (2004), збірник документів Мукачівська греко-католицька єпархія. Документи (друга половина XV – початок XVIII ст. Т. 1 (2007).

За результатами співпраці з Будапештським міським архівом Держархівом Закарпатської області завершено підготовку спільного видання Анотованого переліку фондів Державного архіву Закарпатської області, що стосуються історії Угорщини. Водночас завершується робота над виданням Анотованого переліку документів з історії України, що зберігаються в архівах Угорщини. Обидва видання планується видати у 2010 році.

Останні десять років *Держархів Київської області* активно співпрацює з компанією Іст Вью Інформейшнз Сервісиз (США) у напрямку створення страхових фондів на документи окремих фондів, що зберігаються в архіві. За цей період створено страховий фонд на документи 23 фондів, виготовлено 374552 кадри.

2009 року підписано угоду про співпрацю *Держархіву Тернопільської області* з Центральним архівом історії єврейського народу, м. Єрусалим

(Ізраїль), роботу над якою планується розпочати у другому кварталі поточного року.

Держархівом Харківської області укладено минулого року Угоду про співпрацю з Державною агенцією «Латвійська академічна бібліотека».

Держархів м. Севастополя відповідно до Договору, укладеного з Уральським державним університетом ім. О. М. Горького забезпечує щороку проведення виробничої практики для студентів університету за фахом «Архівна справа» та здійснює взаємний обмін науковою інформацією та публікаціями.

Останнім часом негативною практикою роботи державних архівних установ стало направлення до Держкомархіву на погодження проектів двосторонніх договорів з компетентними органами іноземних держав за один-два дні до їх підписання, або ж взагалі після їх укладання (держархіви Вінницької, Івано-Франківської, деяких інших областей). Загалом це є характерним практично для всі архівів, особливо ситуація погіршилась 2009 року. Єдині, хто дотримується директив Державного комітету в цьому напрямку це ЦДНТА, ЦДАЗУ та ЦДІАЛ.

Звіти про виконання зобов'язань за таким договорами не містять конкретних результатів, у зв'язку з чим, для підготовки рішення колегії Управління було вимушено витребувати відповідні відомості додатково.

З метою поліпшення міжнародної діяльності державних архівних установ, зокрема, підвищення якості підготовки проектів міжнародних договорів Управлінням розроблено типовий проект міжнародного договору та зразок ведення їх реєстрації у журнальній формі (додатки №№ 1, 2 до рішення колегії Держкомархіву).

Беручи до уваги той факт, що державними архівами практично не виконуються вимоги рішень колегії Держкомархіву від 16 березня 2004 року «Про дотримання Держкомархівом України положень Закону України «Про міжнародні договори», Положення про порядок укладання, виконання та денонсації міжнародних договорів України міжвідомчого характеру» та від 17 квітня 2007 року «Про дотримання Держкомархівом законодавства у сфері зовнішніх зносин» до констатуючої частини рішення колегії вдруге включено окремі із завдань, визначених цими рішеннями. *З момента введення в дію рішення колегії Держкомархіву від 20 квітня 2010 року, відповідні пункти констатуючих частин рішень колегії Держкомархіву від 16 березня 2004 року та від 17 квітня 2007 року втрачають чинність.*

Виходячи із завдань подальшого розвитку взаємовигідного співробітництва державних архівів України з архівними установами іноземних

держав та на виконання законодавства України про міжнародні договори, пропонується:

1. Керівникам державних архівних установ забезпечити:

– неухильне виконання пп. 1-2 наказу Держкомархіву від 30.11.2005 № 140 "Про порядок здійснення службових відряджень за кордон та укладання міжнародних договорів про співробітництво з архівними установами та іншими організаціями іноземних держав представниками державних архівних установ";

– вчасне, *не пізніше ніж за місяць до укладення*, подання на погодження з Держкомархівом двосторонніх угод про співробітництво з іноземними архівними установами, науковими інституціями та іншими зацікавленими у співробітництві установами і організаціями та направлення Державному комітету засвідчених копій цих угод *упродовж одного місяця* після їх підписання;

– рекомендувати використовувати при підготовці проектів двосторонніх договорів про співробітництво з уповноваженими органами іноземних держав типовий проект міжнародного договору (Додаток № 1 до рішення колегії Держкомархіву від 20 березня 2010 року);

– забезпечити ведення реєстрації двосторонніх договорів про співробітництво з уповноваженими органами іноземних держав відповідно до зразка, наведеного у Додатку № 2 до цього рішення колегії Держкомархіву;

– направлення двічі на рік (*червень, грудень поточного року*) до Держкомархіву піврічних звітів про участь у міжнародних заходах не тільки за кордоном, але й в Україні та стан виконання зобов'язань за двосторонніми договорами про співробітництво з уповноваженими органами іноземних держав;

– подання раз на рік (*до 20 грудня поточного року*) до Держкомархіву пропозицій до Плану заходів міжнародного характеру як за кордоном, так і в Україні.

2. Управлінню інформації та міжнародного співробітництва Держкомархіву:

– забезпечити завчасне планування заходів міжнародного характеру як за кордоном, так і в Україні, своєчасну та належну підготовку і затвердження директивних документів щодо участі керівництва Держкомархіву (делегацій архівістів) у цих заходах, не допускати участь Держкомархіву та державних архівних установ у цих заходах без своєчасного погодження з МЗС та без звітування про результати;

– підготувати до підписання у встановленому порядку у рамках робочих засідань 11-й Загальної конференції ЄВРАЗІКІ Меморандум про

співробітництво між Державним комітетом архівів України та Національним архівним управлінням Азербайджанської Республіки, Меморандум про співробітництво між Державним комітетом архівів України і Національним архівом Грузії, Угоду про співробітництво в сфері архівної справи між Державним комітетом архівів України та Міністерством культури і інформації Республіки Казахстан;

– до кінця 2010 року забезпечити узгодження текстів міжнародних договорів міжвідомчого характеру про співробітництво в архівній сфері з Головними архівами Королівства Бельгія та державних архівів Провінцій, Національною бібліотекою та архівом Ісламської Республіки Іран, розпочати співпрацю щодо можливості укладення міжнародного договору з Генеральною дирекцією архівів Португальської Республіки;

– до кінця першого півріччя 2010 року вивчити спільно з ДА СБУ питання участі державних архівів у реалізації спільного проекту з Документаційним центром об'єднання “Саксонські меморіали” (ФРН);

– забезпечити своєчасне подання для публікації на офіційному веб-порталі Держкомархіву України інформації про укладені міжнародні договори міжвідомчого характеру в архівній сфері;

– у межах компетенції забезпечувати координацію міжнародного співробітництва державних архівних установ з архівними установами інших держав, з міжнародними та регіональними організаціями архівістів та надавати методичну допомогу при розробленні ними відповідних договорів.